

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Samenvattend auditrapport **2012**

Samenvattend auditrapport 2012

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (xv)

23 april 2013

Auteur

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

T
F
E

Inhoud

1	Samenvatting	5
	1.1 Controle financiële overzichten	5
	1.2 Onderzoek financieel en materieel beheer	5
	1.3 Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering	5
2	Inleiding	7
	2.1 Doel en doelgroepen	7
	2.2 Wettelijke taak	7
3	Controle financiële overzichten	9
	3.1 Inleiding	9
	3.2 Goedkeurende controleverklaring voor het ministerie	9
	3.3 Verbetermaatregelen contractbeheer sorteren effect	10
	3.4 Onduidelijkheden nadere afrekeningen UWV 2011	10
	3.5 Onzekerheid over uitkeringen in Caribisch Nederland	10
	3.6 Controle op SiSa-bijlage 2010 schiet tekort	10
	3.7 SiSa-bijlage 2011 geschikt voor vaststelling	11
4	Onderzoek financieel en materieel beheer	13
	4.1 Inleiding	13
	4.2 Financieel en materieel beheer over 2012 stabiel	13
	4.3 Gerealiseerde verbeteringen in 2012	14
	4.3.1 Vorderingenbeheer bestuurlijke boetes en overige vorderingen verbeterd	14
	4.3.2 Onjuist prijspeil rijksbijdrage Ouderdomsfonds (Of)	14
	4.4 Nieuwe bevindingen in het beheer 2012	15
	4.4.1 Twee risico's in het betaalproces	15
	4.4.2 Contractbeheer op de goede weg	16
	4.4.3 Bekostigingsmodule 3F kan geen verplichting=kas-boeking (V=K) maken	16
	4.4.4 Subsidiebeheer blijft aandacht vragen	16
	4.4.5 Onzekerheid over uitkeringen in Caribisch Nederland	17
	4.4.6 ICT Caribisch Nederland sterk afhankelijk van externe leverancier	17
	4.4.7 Voorschriften informatiebeveiliging meerjarig niet nageleefd	17
	4.4.8 Autorisatiebeheer 3F heeft verbetering	17
	4.4.9 Onvoldoende interne controle matrices Agentschap SZW	17
5	Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering	20
Bijlage	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	22

1 Samenvatting

1.1 Controle financiële overzichten

Goedkeurende controleverklaring voor het ministerie

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV). Dat houdt in dat de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten een getrouw beeld geven van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering en zijn opgesteld conform de wet- en regelgeving. Dit betekent ook dat de verantwoording over de rechtmatigheid in de bedrijfsvoeringsparagraaf een juist en volledig beeld geeft van de rechtmatigheid van de begrotingsuitvoering in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Verder hebben wij vastgesteld dat de in het jaarverslag opgenomen informatie over het beleid en de bedrijfsvoering (de zogenoemde niet-financiële informatie) niet strijdig is met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Onrechtmatigheden in contractbeheer gehalveerd

De doorgezette uitvoering van verdere verbetermaatregelen in het contractbeheer sorteert effect. Zowel het aantal als het bedrag van de onrechtmatige inkopen (door het niet-naleven van Europese aanbestedingsregels) is ten opzichte van 2011 ruimschoots gehalveerd en komt in 2012 uit op 16 inkopen met een waarde van € 2,9 miljoen.

Onzekerheid over rechtmatige besteding Participatiebudget 2010 door gemeenten

Vastgesteld is dat niet in voldoende mate gesteund kan worden op de accountantscontrole van de SiSa-bijlage van de gemeenten en provincies over het jaar 2010. Als gevolg daarvan resteert een onzekerheid van € 1,1 miljard over de rechtmatigheid van de besteding door gemeenten van de in 2012 vastgestelde specifieke uitkeringen over 2010.

1.2 Onderzoek financieel en materieel beheer

Stabiel financieel en materieel beheer ondanks toename aantal bevindingen

In 2012 zijn er vijf nieuwe bevindingen over het financieel en materieel beheer.

Drie nieuwe bevindingen hebben betrekking op niet eerder onderzochte nieuwe processen of organisatieonderdelen namelijk: de basisdienstverlening UWV en indicatiestelling Wsw, de ICT op Caribisch Nederland en het autorisatiebeheer 3f. Twee nieuwe bevindingen hebben betrekking op processen die we al langer onderzoeken, namelijk het betaalproces en de matrices AGSZW.

Twee bevindingen uit voorgaande jaren zijn dit jaar opgelost. Het betreft de bevinding van 2011 over het Ouderdomsfonds en het vorderingenbeheer waar we in 2010 over hebben gerapporteerd.

De impact van de bevinding over informatiebeveiliging is van licht naar gemiddeld gewijzigd vanwege het herhaaldelijk voorkomen ervan.

In totaal zijn er negen bevindingen waarvan vijf met een lichte impact en vier met gemiddelde impact.

In hoofdstuk 4 zijn de bevindingen nader toegelicht.

1.3 Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering

Er zijn geen belangrijke bevindingen uit ons onderzoek gekomen.

2 Inleiding

2.1 Doel en doelgroepen

Voor u ligt het samenvattend auditrapport 2012 over de uitkomsten van de wettelijke taak ten aanzien van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het rapport bevat de belangrijkste uitkomsten van ons onderzoek, alsmede de controleverklaring omtrent de in het departementale jaarverslag 2012 van Sociale Zaken en Werkgelegenheid opgenomen financiële overzichten.

Het rapport is opgesteld voor de minister en de secretaris-generaal van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en wordt tevens verstrekt aan de leden van het Audit Committee, de directeur Financieel-Economische Zaken, de president van de Algemene Rekenkamer en de minister van Financiën. Met dit rapport ondersteunt de Auditdienst Rijk de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de verantwoordelijkheid voor het opmaken van het departementale jaarverslag en voor de bedrijfsvoering van het ministerie.

2.2 Wettelijke taak

Dit rapport bevat de uitkomsten van de uitvoering van de wettelijke taak, zoals bedoeld in artikel 66 van de Comptabiliteitswet 2001. Het rapport is als volgt ingedeeld:

- de controle van de financiële overzichten (hoofdstuk 3);
- het onderzoek naar het financieel en materieel beheer (hoofdstuk 4);
- het onderzoek naar de totstandkoming van de informatie over het beleid en de bedrijfsvoering (hoofdstuk 5);
- de controleverklaring (bijlage).

3 Controle financiële overzichten

Goedkeurende controleverklaring bij het jaarverslag 2012 van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

3.1

Inleiding

Als onderdeel van onze wettelijke taak controleren wij of de in het jaarverslag opgenomen financiële overzichten een getrouw beeld geven van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering en zijn opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften zoals die zijn vastgelegd in de Comptabiliteitswet 2001 en de Rijksbegrotingsvoorschriften 2013.

Onze controle vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende beroepsvoorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevatten. Het materieel belang is bepalend voor de strekking van het oordeel in de controleverklaring. De materialiteit voor de verantwoordingsstaten en de saldibalans als geheel bedraagt 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden.

Voorts hebben wij onderzocht of de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering (de niet-financiële informatie), voor zover wij dat kunnen beoordelen, niet strijdig is met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Wij hebben de volgende in het jaarverslag opgenomen financiële overzichten gecontroleerd:

- de departementale verantwoordingsstaat over 2012 met de financiële toelichtingen daarbij;
- de samenvattende verantwoordingsstaat over 2012 betreffende de diensten die een baten-lastenstelsel voeren met de toelichting daarbij;
- de departementale saldibalans per 31 december 2012 met de toelichting daarbij;
- de in de bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen rapportage over de comptabele rechtmatigheid en de getrouwe weergave van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering over 2012.

Wij zijn er bij de controle van deze financiële overzichten van uitgegaan dat de voorgestelde wijzigingen in de slotwet de goedkeuring van de wetgever zullen krijgen.

Hieronder gaan wij in op de belangrijkste bevindingen van de controle.

3.2

Goedkeurende controleverklaring voor het ministerie

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV). Deze verklaring is opgenomen in de bijlage van dit rapport. Onze controleverklaring heeft betrekking op de financiële overzichten die deel uitmaken van het jaarverslag dat op grond van artikel 60, eerste lid van de Comptabiliteitswet 2001, tezamen met dit samenvattende auditrapport aan de minister van Financiën wordt toegezonden.

3.3 **Verbetermaatregelen contractbeheer sorteren effect**

In de afgelopen jaren was het contractbeheer niet op orde. Hierdoor bestaat het risico dat verplichtingen worden aangegaan in strijd met Europese aanbestedingsregels (onrechtmatigheden).

Inkopen in strijd met EU-aanbestedingsregels zijn, zowel qua aantal als financieel belang, in 2012 met meer dan 50% verminderd ten opzichte van 2011. Onrechtmatige inkopen kwamen in 2012 nog voor bij:

• directie Communicatie	€ 1.250.000 (1 contract met meer afroepen)
• Inspectie SZW	€ 550.000 (5 contracten)
• directie Bedrijfsvoering	€ 450.000 (4 contracten)
• overige directies	€ 675.000 (6 contracten)

Oorzaken voor de onrechtmatigheden lagen in het (soms bewust) buiten BV/I om doen van inkopen, het te laat inschakelen van BV/I in het inkoopproces waardoor fouten niet meer konden worden voorkomen en in een enkel geval in vergissingen of menselijke inschatting-fouten. De oorzaken weerspiegelen zich in het nog niet altijd melden van afwijking van voorschriften en in onvolledige meldingen over contractbeheer in managementrapportages.

3.4 **Onduidelijkheden nadere afrekeningen UWV 2011**

In de nadere afrekeningen 2011 van het UWV zijn onduidelijkheden opgetreden die door SZW niet (meer) nader kunnen worden verklaard. Wij hebben de totale onzekerheid voor getrouwheid en rechtmatigheid berekend op ruim € 1,5 miljoen.

Inmiddels is de Regeling Wet financiering sociale verzekeringen per 1 januari 2012 zodanig aangepast dat de onzekerheid vanaf de afrekening 2012 (voor het eerst in 2013) in principe wordt weggenomen.

3.5 **Onzekerheid over uitkeringen in Caribisch Nederland**

In Caribisch Nederland is in 2012 € 19,4 miljoen aan uitkeringen verstrekt. De rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen is onzeker.

In oktober 2011 is vastgesteld dat de noodzakelijke externe gegevens om de rechtmatigheid te toetsen van de uitkeringen die SZW in Caribisch Nederland verstrekt, niet aanwezig of niet betrouwbaar waren.

In 2012 is een begin gemaakt met uitvoering van de door de DG Werk goedgekeurde verbetermaatregelen door de unit SZW in Caribisch Nederland om de dossiervorming en overige aspecten van het financieel beheer te verbeteren. Het ministerie heeft ons gevraagd nader onderzoek te doen naar het financieel beheer en de rechtmatigheid van de uitkeringen na afronding van de implementatie van de maatregelen. Deze implementatie is nog niet afgerond in 2012.

3.6 **Controle op SiSa-bijlage 2010 schiet tekort**

Vastgesteld is dat niet in voldoende mate gesteund kan worden op de accountantscontrole van de SiSa-bijlage van de gemeenten en provincies over het jaar 2010. Het niet kunnen steunen op deze derdengegevens dient aangemerkt te worden als een tekortkoming in het M&O-beleid. Als gevolg daarvan resteert een onzekerheid van € 1,1 miljard over de rechtmatigheid van de besteding door gemeenten van de in 2012 vastgestelde specifieke uitkeringen over 2010. SZW beschikt niet over doelmatig in te zetten mogelijkheden om deze onzekerheid met aanvullende werkzaamheden op te lossen. Daarom heeft SZW op grond van de geldende wet- en regelgeving de specifieke uitkeringen moeten vaststellen ondanks de onzekerheid over de rechtmatige besteding. Deze onzekerheid overschrijdt de artikeltolerantie en de tolerantie van de financiële verantwoording als geheel. Na gerealiseerde aanpassingen in de reviewaanpak en verbeteringen in de externe controle van de SiSa-bijlage zijn geen belangrijke resterende tekortkomingen geconstateerd. Hierdoor zal een onzekerheid van deze omvang bij de van gemeenten ontvangen SiSa-bijlagen 2011 zich niet meer voordoen. De vaststellingen over 2011 zullen in 2013 plaatsvinden.

3.7

SiSa-bijlage 2011 geschikt voor vaststelling

Naar aanleiding van onze reviewbevindingen met betrekking tot de accountantscontrole op specifieke uitkeringen aan gemeenten over het verantwoordingsjaar 2011 zijn er door de accountantskantoren en -diensten aanvullende werkzaamheden verricht. Wij hebben deze werkzaamheden gereviewd en op 30 november 2012 aan BZK gerapporteerd dat de SiSa-bijlagen 2011 gebruikt kunnen worden voor de vaststelling van specifieke uitkeringen. Medio februari 2013 heeft de Algemene Rekenkamer aangegeven onze conclusie te ondersteunen.

4 Onderzoek financieel en materieel beheer

Financieel en materieel beheer over 2012 stabiel ondanks toename aantal bevindingen

4.1 Inleiding

Als onderdeel van onze wettelijke taak onderzoeken wij of de geselecteerde processen van financieel en materieel beheer voldoen aan de normen uit de comptabele wet- en regelgeving. Op het hoogste niveau geldt dat het financieel en materieel beheer voldoet aan de eisen van *rechtmatigheid, ordelijkheid, controleerbaarheid* en dat het beheer overigens *zo doelmatig mogelijk* wordt ingericht. Deze eisen zijn verder uitgewerkt en samengevat in de Baseline Financieel en materieel beheer van het ministerie van Financiën.

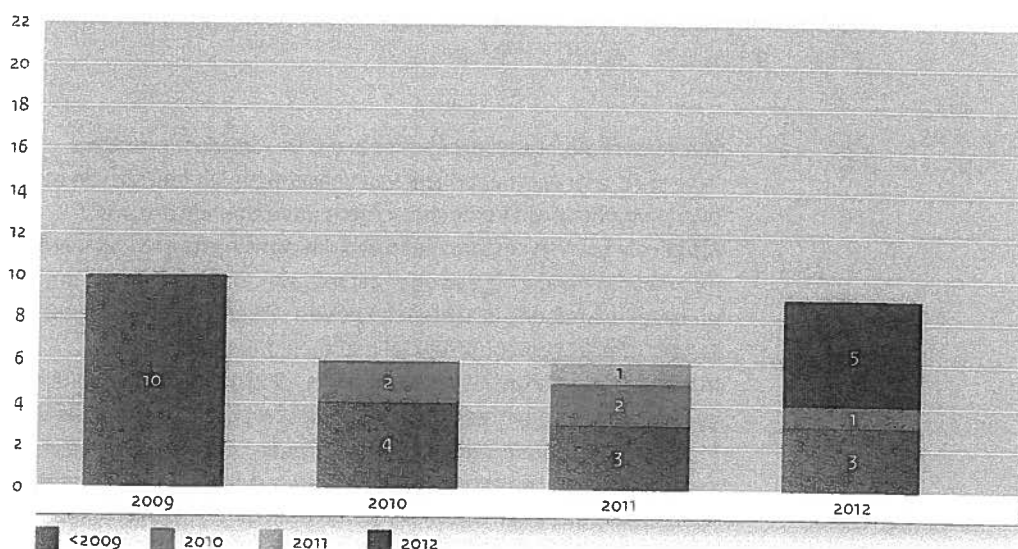
Bij evaluatie van onze bevindingen hanteren wij drie categorieën: licht, gemiddeld en ernstig. Dit onderscheid geeft de impact van de bevinding weer op basis van gewicht en frequentie.

Ten behoeve van het selecteren van de te onderzoeken processen van financieel en materieel beheer hebben wij allereerst de bedrijfsrisico's en alle daaraan gekoppelde processen in kaart gebracht. Op basis van het belang van de processen en de in die processen onderkende risico's hebben wij de volgende processen voor een nader onderzoek in 2012 geselecteerd: administratieve processen bedrijfsvoering, personeel en materieel beheer, regelingen uitgevoerd door derden, subsidies, kindregelingen, specifieke uitkeringen, ICT en informatiebeveiliging, jaarrekening, jaarverslag en baten-lastendiensten.

In dit hoofdstuk behandelen wij de belangrijkste uitkomsten van ons onderzoek.

4.2 Financieel en materieel beheer over 2012 stabiel

Figuur 1: Bevindingen naar ontstaansjaar (in aantallen)

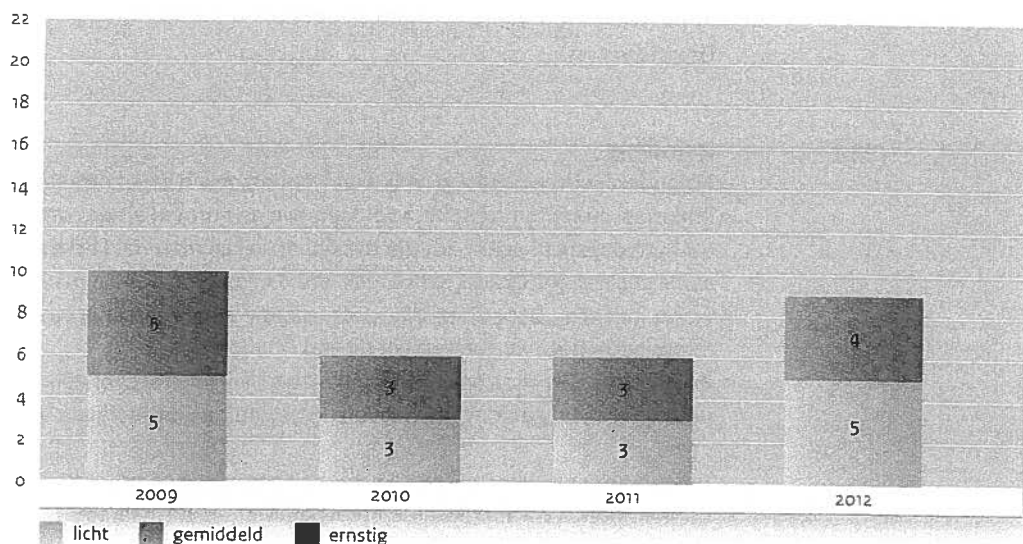

Het aantal bevindingen is in 2012 toegenomen van zes naar negen.

Over drie bevindingen (contractbeheer, subsidiebeheer en informatiebeveiliging) hebben wij al in 2009 gerapporteerd. In 2010 hebben wij voor het eerst gerapporteerd over de uitkeringen Caribisch Nederland.

In 2012 zijn er vijf nieuwe bevindingen (betaalproces, basisdienstverlening UWV / indicatiestelling Wsw, ICT Caribisch Nederland, autorisatiebeheer 3F en matrices Agentschap SZW). Opgelost zijn een bevinding uit 2011 (ouderdomsfonds) en een bevinding uit 2010 (vorderingenbeheer).

Figuur 2: Bevindingen naar impact (in aantallen)

Evenals is voorgaande jaren zijn er in 2012 geen ernstige bevindingen. Het aantal bevindingen met een gemiddelde impact is vier. Er zijn vijf bevindingen die een lichte impact hebben.

4.3 Gerealiseerde verbeteringen in 2012

Figuur 3: Gerealiseerde verbeteringen in 2012

Bevinding	Verantwoordelijk organisatieonderdeel	2009	2010	2011	2012
Vorderingenbeheer	BV		■	▲	✓
Ouderdomsfonds	FEZ			■	✓

▲ licht   ■ gemiddeld   ● ernstig   ✓ opgelost

4.3.1

Vorderingenbeheer bestuurlijke boetes en overige vorderingen verbeterd

In 2010 en 2011 was het beheer van vorderingen uit hoofde van oude bestuurlijke boetes en overige vorderingen kerndepartement onvoldoende op orde.

Als gevolg hiervan bestond het risico dat ontvangsten te laat werden gerealiseerd (waarbij zij niet meer in mindering van bezwaar mogen worden verantwoord), dat ten onrechte (geen of onjuiste) invorderingsactiviteiten werden ondernomen en dat vorderingen door gebreken in het beheer minder goed of helemaal niet meer inbaar werden.

In 2012 zijn diverse acties afgerond en in gang gezet om het beheer van deze groepen vorderingen te verbeteren. De vorderingen uit oude bestuurlijke boetes zijn doorgelicht en de registraties en dossiers daarvan zijn verbeterd. De portefeuilles van ter inning overgedragen vorderingen aan een extern incassobureau en de landsadvocaat zijn afgestemd met de registraties van die portefeuilles bij het ministerie. Er is een aanzet gegeven voor een eenduidig en op de regelgeving aansluitend invorderingsbeleid. De vastleggingen van inningsactiviteiten en daarbij behorende onderbouwingen zijn verbeterd.

4.3.2

Onjuist prijspeil rijksbijdrage Ouderdomsfonds (Of)

In 2011 was bij de berekening van de rijksbijdrage aan het Of uitgegaan van het verkeerde prijspeil (van 2010). In 2012 is bij de berekening wel uitgegaan van het juiste prijspeil (van 2012).

4.4 Nieuwe bevindingen in het beheer 2012

In figuur 4 hebben wij de bevindingen weergegeven uit 2009 t/m 2012. In de paragrafen 4.4.1 t/m 4.4.9 gaan wij achtereenvolgens in op de bevindingen in het financieel en materieel beheer.

Figuur 4: Bevindingen in het beheer 2012

Bevinding	Verantwoordelijk organisatie onderdeel	2009	2010	2011	2012
AO/IB	BV	▲			
Tijdigheid betalen	BV	■	▲		
Betaalproces	BV				▲
Inkoop/contractbeheer	Diversen	■	■	■	
Voorschotbeheer transactieuitgaven	Diversen	▲			
Voorschotten AKW	IVV	■			
Basisdienstverlening UWV en indicatiestelling Wsw	BV				■
Subsidiebeheer	Diversen	■	■		
Vaststellingsproces	BV/IVV	■			
Uitkeringen in Caribisch Nederland	IVV/UBN			■	■
ICT Caribisch Nederland	UBN				■
ESF 2000-2006	AGSZW				
Autorisatiebeheer 3F	BV				▲
Informatiebeveiliging	Diversen				■
Jaarrekening	BV	▲			
Matrices Agentschap SZW	AGSZW				

▲ licht ■ gemiddeld ● ernstig

4.4.1 Twee risico's in het betaalproces

Er is niet het hele jaar door voldoende aandacht gegeven aan de beheersing van de light-betalprocedure. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat er onterechte of onjuiste betalingen worden uitgevoerd. De light-betalprocedure bevat veel betalingen met een individueel gering financieel belang.

Daarnaast is er sprake van onzekerheid over de rechtmatigheid als individuele directies achteraf geen prestatieverklaring geven door het accorderen van de maandlijsten. Wij adviseren de directie Bedrijfsvoering extra aandacht te hebben voor het tijdig verzenden van de maandlijsten en voor het actief bewaken van de tijdige en volledige terugontvangst van de uitgestuurde maandlijsten. De gehanteerde verzendlijst is daarbij een goed beheersinstrument.

Er is sprake van een stijging in het aantal dubbele betalingen ten opzichte van vorig jaar. Dubbele betaling is in de meeste gevallen het gevolg van het tweemaal invoeren van dezelfde factuur (dan wel declaratie). De oorzaak is dat facturen tweemaal worden ontvangen of dat meerdere afschriften van dezelfde factuur in omloop zijn gebracht.

Er zijn geen sluitende waarborgen ter voorkoming van dubbele betaling of ter signalering achteraf.

Wij adviseren de controle hierop als blijvend element in de IC-rapportage naar voren te laten komen en naar aanleiding van bevindingen de controles zo nodig uit te breiden. Belangrijk is verscherpte aandacht voor het in omloop brengen van bijvoorbeeld kopiefacturen (inclusief declaraties) en facturen die zowel fysiek als digitaal worden ontvangen.

4.4.2

Contractbeheer op de goede weg

In voorgaande jaren waren het contractenregister en de inkoopdossiers onvoldoende volledig. Het risico bestaat dat inkopen daardoor in strijd met Europese aanbestedingsregels (dus onrechtmatig) buiten bestaande (raam)overeenkomsten om worden gedaan en dat potentiële leveranciers schadeclaims indienen. Daarnaast bestaat het risico dat ondoelmatig wordt gehandeld bij het uitvoeren van inkoopprocessen.

De inkoopprocessen zijn de afgelopen jaren gecentraliseerd waarbij de afdeling Inkoop van de directie Bedrijfsvoering (BV/I) deze processen ondersteunt en een controlrol op de naleving van inkoop- en aanbestedingsvoorschriften heeft gekregen. In toenemende mate is BV/I in 2012 ingeschakeld en heeft zij die controlrol vormgegeven. Begin 2013 zijn de taken van BV/I overgedragen aan de Haagse Inkoop Samenwerking (HIS), een onderdeel van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

In 2012 werden de meeste beleidsonderzoeken nog zonder ondersteuning van BV/I ingekocht door de beleidsdirecties zelf. Bij deze inkoopprocessen waren handelingen en keuzes niet altijd voldoende gedocumenteerd en/of gemotiveerd in de inkoopdossiers. Dit overigens zonder in strijd te komen met de in 2012 nog geldende Europese aanbestedingsregels. Na inwerking-treding van de nieuwe aanbestedingswet (per 1-4-2013) zullen vergelijkbare omissies wel leiden tot onrechtmatigheden. Uitgevoerde verbeteracties hebben geleid tot striktere afspraken en tot het besluit voor alle beleidsdirecties om inkopen door de HIS te laten ondersteunen.

Aan de hand van spendanalyses en accountgesprekken voor de andere inkopen (niet zijnde beleidsonderzoeken) boven € 15.000 excl. BTW heeft BV/I in haar controlrol de inkomende directies gewezen op hun verplichting om deze inkopen via BV/I te doen. Inkopen waarbij BV/I ondersteuning verleent worden gedaan via het geautomatiseerde systeem CTM waarin het contractenregister en de inkoopdossiers worden opgebouwd. Het aantal niet in de contracten-administratie voorkomende contracten en het aantal onvolledige inkoopdossiers is daardoor verminderd. De directie Communicatie, de Inspectie SZW en de directie Bedrijfsvoering vragen op dit punt ook het komende jaar nog extra aandacht.

Wij adviseren de HIS te verzoeken zich in de controlrol bij de overige inkopen te richten op de hierboven aangegeven directies.

4.4.3

Bekostigingsmodule 3F kan geen verplichting=kas-boeking (V=K) maken

Als gevolg van een gewijzigde boekingsmethodiek zijn voor de budgetten Basisdienstverlening UWV en de Indicatiestelling Wsw CWI van januari tot en met augustus ten onrechte voorschotten 2012 (€ 118,8 en € 21,9 miljoen) en aangegane verplichtingen 2013 (€ 136,9 en € 22,0 miljoen) geboekt. Omdat hier V=K van toepassing is en deze budgetten niet worden afgerekend moeten geen aangegane verplichtingen en voorschotten worden geboekt.

De bedragen behorend bij de boekingen van deze budgetten zijn zo omvangrijk dat het risico bestaat dat de rapporteringstoleranties voor de saldibalans en de aangegane verplichtingen worden overschreden.

De oorzaak is dat in de bekostigingsmodule 3F geen V=K-boeking kan worden gemaakt zonder dat automatisch een voorschot wordt gegenereerd. De ten onrechte geboekte aangegane verplichtingen en voorschotten zijn naar aanleiding van onze controle inmiddels gecorrigeerd. De directie Bedrijfsvoering heeft een wijzigingsvoorstel ingediend bij 3F om V=K-boeking (zonder voorschotboekingen) in de bekostigingsmodule mogelijk te maken. Wij adviseren tot die tijd de onjuiste boekingen periodiek handmatig te corrigeren en te bewaken dat deze correcties worden uitgevoerd.

4.4.4

Subsidiebeheer blijft aandacht vragen

Het totaal van de bij onze controle aangetroffen fouten (getrouwheid) in het saldo van de voorschotten bedroeg € 6 miljoen. Dit is 6% en betreft het niet afboeken van voorschotten bij vaststelling subsidies Kinderopvang (KO). De fouten zijn gecorrigeerd. Met de komst van de directie Integratie en Samenleving (I&S) moeten de voorschotten met betrekking tot lopende subsidies opnieuw handmatig ingeboekt worden (en daarom worden ze bij vaststelling niet automatisch afgeboekt). We adviseren BV periodiek te controleren of de voorschotten van de directies KO en I&S terecht open staan.

Van de openstaande vorderingen bij het Agentschap SZW is € 3,9 miljoen (81%) oninbaar. Het betreffen vorderingen in verband met de nationale subsidieregelingen die het Agentschap SZW voor het kerndepartement uitvoert. Dit is toegelicht in de saldbalans. We adviseren het Agentschap SZW acties te ondernemen bij oninbaarheid (buiten invordering laten stellen in samenwerking met FEZ). De meeste vorderingen staan al sinds 2008 open, er is in 2011 en 2012 geen contact met de debiteuren geweest dan wel anderszins actie ondernomen.

Eén vaststelling (€ 15 miljoen) is ten onrechte op artikel 97 aflopende regelingen geboekt (niet gecorrigeerd want het heeft in dit geval geen effect op het saldo per 31-12-2012). Gezien de geringe omvang van dit artikel is het risico groot dat toleranties worden overschreden bij dit soort fouten (in dit geval is dat niet gebeurd).

SZW is het enige departement dat gebruik maakt van een algemeen artikel voor aflopende regelingen. SZW gebruikt artikel 97 niet consistent. Sommige aflopende regelingen worden op artikel 97 geboekt, andere blijven wel op het beleidsartikel staan. Bovendien worden ook door FEZ als aflopend beschouwde individuele subsidies op dit artikel geboekt. Wij adviseren artikel 97 in het geheel niet meer te gebruiken.

4.4.5

Onzekerheid over uitkeringen in Caribisch Nederland

De aan de uitkeringen ten grondslag liggende dossiers bleken in 2011 niet op orde. Noodzakelijke externe gegevens waren bij onze controle in 2011 niet aanwezig of niet betrouwbaar. Het risico bestaat dat uitkeringen zijn verstrekt die gebaseerd zijn op onjuiste brondocumenten. In 2012 zijn maatregelen in gang gezet om de dossiervorming te verbeteren. Gezien de start-situatie (met name voor wat betreft de dossiers die per 10 oktober 2010 van de voormalige uitvoeringsinstanties van de Nederlandse Antillen zijn overgekomen) vergt dit inspanningen die niet in één jaar zijn af te ronden. Wij hebben ten behoeve van het opstellen van de werk-instructie een checklist aangereikt. Dit concept zal als model worden gehanteerd voor het opstellen van checklisten voor de uitvoering van de SZW regelgeving sociale zekerheid door de unit SZW in Caribisch Nederland.

Wij adviseren de voortgang van de uitvoering en de effectiviteit van de verbetermaatregelen periodiek te beoordelen.

4.4.6

ICT Caribisch Nederland sterk afhankelijk van externe leverancier

In 2012 heeft een onderzoek in Caribisch Nederland (Bonaire) plaatsgevonden naar de informatiebeveiligings- en ICT beheersmaatregelen ('general controls'). Bij dit onderzoek bleek een grote afhankelijkheid van de externe leverancier van de SZW applicaties. Daarnaast ontbreekt een risicoanalyse voor de systemen AOV/AWW, Onderstand en Loonderving en zijn er zwakheden in de functiescheiding en in de fysieke toegangsbeveiliging. Dit zijn risico's voor de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Hierbij past de kanttekening dat de unit Sociale Zaken ter plaatse klein en nog maar relatief kort operationeel is.

Wij adviseren om eigen ICT kennis op te bouwen en te behouden. Voorts adviseren wij samen te werken met de onderdelen van andere ministeries in Caribisch Nederland op het gebied van ICT.

4.4.7

Voorschriften informatiebeveiliging meerjarig niet nageleefd

SZW voldoet al enkele jaren niet op alle aspecten aan de bij het Rijk gehanteerde normen voor informatiebeveiliging.

Dit blijkt onder andere uit een in 2012 uitgevoerd onderzoek naar de informatiebeveiliging bij de Inspectie SZW, waarbij nog niet voor alle relevante systemen autorisatiematrixen aanwezig zijn en/of risicoanalyses zijn uitgevoerd. Daarnaast voldoet de Inspectie nog niet aan de Wet Politiegegevens.

Het integraal beveiligingsbeleid, het informatiebeveiligingsbeleid, de baseline informatiebeveiliging en het handboek informatiebeveiliging van SZW zijn niet tijdig conform de daarover vastgelegde afspraken geactualiseerd.

4.4.8

Autorisatiebeheer 3F heeft verbetering

Het functioneel beheer van 3F, waaronder het autorisatiebeheer, is vanaf 1 oktober 2012 ondergebracht bij SBO-F. In september 2012 heeft de ADR op verzoek van de drie betrokken departementen een nulmeting gedaan op de kwaliteit van de ingestelde beheermaatregelen. Hieruit bleek dat het autorisatiebeheer nog niet volledig op orde was. SBO-F heeft in reactie op de ADR-aanbevelingen een actie uitgezet om te voorkomen dat accounts met de hoogste rechten op meerdere werkstations tegelijkertijd ingelogd kunnen zijn. Voorts bleek dat er in de 3F productieomgeving veel krachtige programma's beschikbaar zijn, die slechts in beperkte mate geblokkeerd zijn voor gebruik. Ondanks de waarborg dat deze programma's alleen met toestemming van de autorisatie-verantwoordelijke kunnen worden gebruikt, vindt verdere blokkering in gebruik in het eerste kwartaal van 2013 plaats. De uit de nulmeting blijkende risico's worden in belangrijke mate afgedekt met de maatregelen die de SBO-F inmiddels al heeft getroffen of die in het eerste kwartaal van 2013 gepland staan.

4.4.9

Onvoldoende interne controle matrices Agentschap SZW

Het Agentschap SZW verstrekt aan het ministerie informatie (matrices) van de openstaande vorderingen, voorschotten en verplichtingen ter verwerking in de jaarrekening. In opzet worden deze matrices intern beoordeeld. Dit heeft beperkt plaatsgevonden.

Bij de beoordeling van de matrices hebben wij fouten (waarvan 3 fouten met een totaalbedrag van € 18,3 miljoen) aangetroffen. Eén fout was mogelijk doordat er geen goede matching bij ESF-2 kan plaatsvinden tussen de primaire administratie en de financiële administratie.

Alle fouten zijn gecorrigeerd in de jaarrekening.

We adviseren het Agentschap de matrices periodiek (minimaal bij de jaarafsluiting) intern te beoordelen en een goede matching tussen de primaire administratie met betrekking tot ESF-2 en de financiële administratie mogelijk te maken.

5 Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering

Geen belangrijke problemen bij totstandkomingsproces over beleid en bedrijfsvoering

Als onderdeel van onze wettelijke taak onderzoeken wij of geselecteerde processen gericht op de totstandkoming van informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering voldoen aan de normen uit de comptabele wet- en regelgeving. Daartoe onderzoeken wij of deze niet-financiële informatie op een deugdelijke (dat wil zeggen op ordelijke en controleerbare) wijze tot stand is gekomen. Deze normen zijn verder uitgewerkt in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2013.

De selectie van de te onderzoeken processen gericht op de totstandkoming van informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering is afhankelijk van het belang van de desbetreffende informatie en de omvang van de risico's die worden onderkend in het proces van totstandkoming van deze informatie. Op grond van deze risicoafweging hebben wij in 2012 het totstandkomingsproces van 11 prestatie-indicatoren en 44 kengetallen nader onderzocht.

Er zijn geen belangrijke bevindingen uit ons onderzoek gekomen.

Bijlage

Aan: de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Verklaring betreffende de in het departementale jaarverslag opgenomen financiële overzichten

Wij hebben de financiële overzichten die deel uitmaken van het departementale jaarverslag 2012 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gecontroleerd. Deze financiële overzichten omvatten:

- de departementale verantwoordingsstaat over 2012 met de financiële toelichtingen daarbij;
- de samenvattende verantwoordingsstaat over 2012 betreffende de diensten die een batenlastenstelsel voeren met de toelichting daarbij;
- de departementale saldbalans per 31 december 2012 met de toelichting daarbij;
- de in de bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen rapportage over de comptabele rechtmatigheid en de getrouwe weergave van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering over 2012.

De minister is verantwoordelijk voor het opmaken van deze financiële overzichten die de uitkomsten van de begrotingsuitvoering getrouw dienen weer te geven in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving. Onze verantwoordelijkheid is aan de minister een oordeel te geven over de financiële overzichten op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevatten.

Oordeel

Naar ons oordeel geven de financiële overzichten een getrouw beeld van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over 2012 in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving.

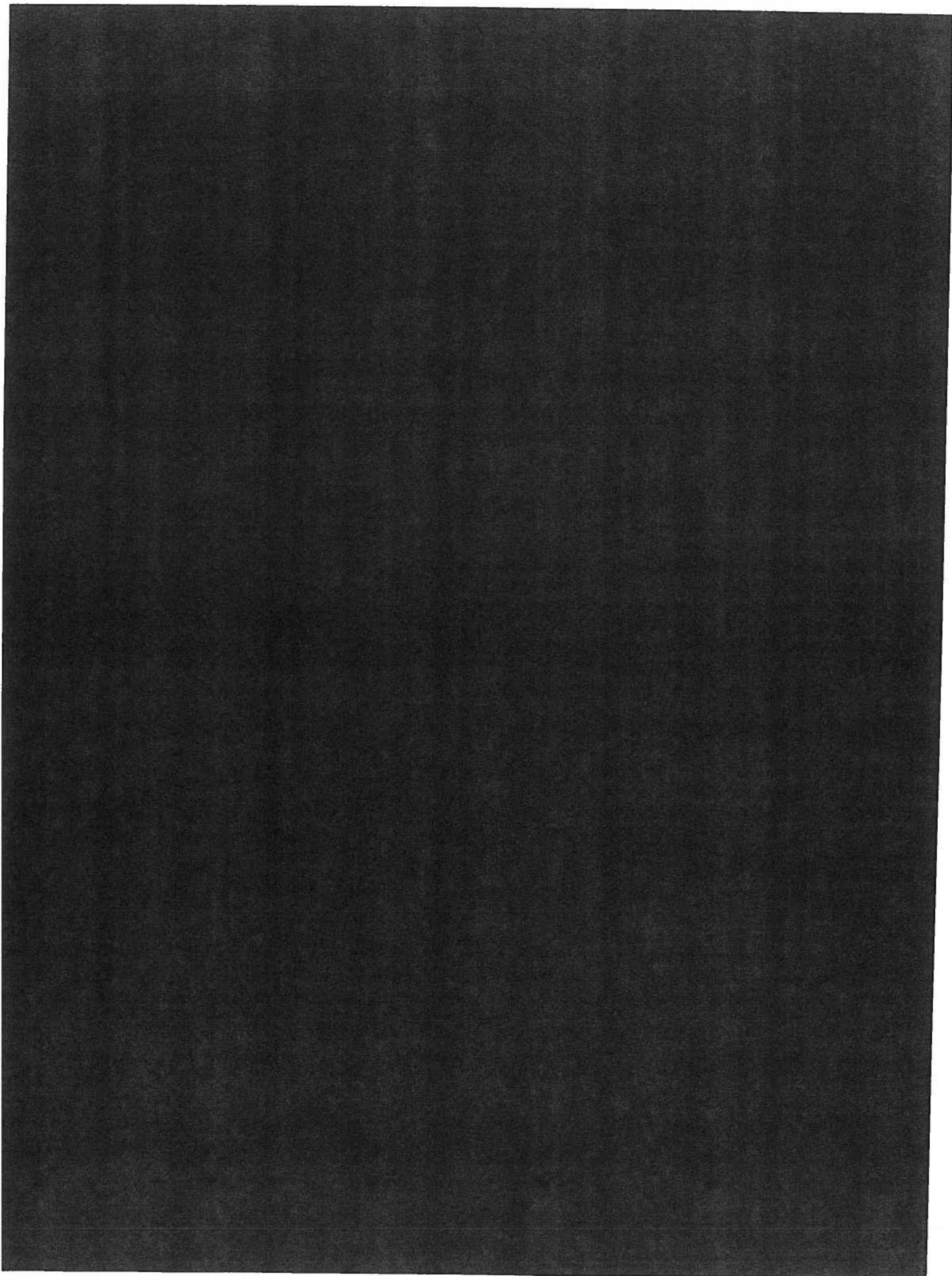
Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Tevens vermelden wij naar aanleiding van ons onderzoek dat de overige onderdelen van het departementale jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, niet strijdig zijn met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Den Haag, 23 april 2013

Auditdienst Rijk

Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EF Den Haag
(070) 342 77 00